

Zo tel je...

In deze rubriek belichten we telperikelen die een uitdaging vormen voor jou als waarnemer. Deze keer de Halsbandparkiet in het broedseizoen. De soort verschijnt als broedvogel op steeds meer nieuwe plekken. Hoewel de vogels opvallend aanwezig zijn, is het bepalen van het aantal broedparen beslist geen sinecure.

◀ Het broedseizoen begint met het inspecteren van potentiële nestholtes. Foto: Harvey van Diek

Halsbandparkieten

Het broedgebied van Halsbandparkieten breidt zich in Nederland gestaag uit. De soort is uitgesproken standvogel en jaar-rond aanwezig in het broedgebied. Jonge vogels zijn pas na drie jaar volwassen en bovendien nemen niet alle volwassen vogels deel aan het broedproces. Het simpelweg tellen van het aantal aanwezige individuen en vervolgens gebruikmaken van een omrekenfactor, leidt onherroepelijk tot een overschatting van het daadwerkelijke aantal broedparen. We lichten hier toe waar je op let tijdens het uitvoeren van een telling voor het Broedvogel Monitoring Project (BMP).

1. Begin vroeg in het jaar, maar niet vroeg op de dag

Het broedseizoen van Halsbandparkieten start vroeg in het jaar. Al in de laatste dagen van januari, maar vooral in februari, zoeken de Halsbandparkieten de nestplaatsen op. De bomen zijn dan nog kaal, wat zeer behulpzaam is bij het lokaliseren van potentiële nestlocaties. Een telronde in deze periode kan heel zinvol zijn, maar start niet te vroeg op de dag. In deze periode slapen de parkieten nog op gemeenschappelijke slaapplekken. Van daaruit vliegen ze naar de broedplaatsen, waar ze vanaf een half uur na zonsopkomst aankomen.

2. Maak onderscheid tussen paren binnen de groep

Binnen de aanwezige groepen zijn paren duidelijk te onderscheiden. Ze vliegen samen, landen naast elkaar op dezelfde tak, enzovoorts. Noteer broedcode 3. Een veel voorkomend en makkelijk waarneembaar onderdeel van de balts en paarvorming is het kroelen in elkaars verenkleed (broedcode 5). Losse individuen tellen binnen BMP niet als geldige waarneming en noteer je in principe dus niet.

3. Let op oude spechtennesten

Het broedseizoen begint met het inspecteren van potentiële nestholtes (broedcode 6). Het is zinvol om te weten waar oude nesten van de Grote Bonte Specht zitten in het telgebied. Naast oude spechtennesten maken Halsbandparkieten soms gebruik van nestkasten en holtes in muren. De feitelijke nestbouw bestaat uit het verder uitbijten van de gekozen nestholte (broedcode 9). Ook bijten ze soms een eigen nestholte uit, bijvoorbeeld in de boomwond van een afgebroken tak (broedcode 9). Vaak nestelen meerdere paren bij elkaar en soms broeden verschillende paren in dezelfde boom. Noteer elk nest apart.

4. Concentreer je op activiteit rond de nestholte

Vanaf het moment dat het nest klaar is, gaan Halsbandparkieten zich steeds onopvallender gedragen. Het vrouwtje zit voornamelijk in het nest op de eieren en het mannetje houdt de wacht op een tak vlak bij de nestholte (broedcode 7). Het broeden duurt drie tot vier weken. Zodra de eieren uitkomen, ontstaat er meer activiteit rond het nest. Ze vertonen geen duidelijk territoriaal gedrag. De ouders foerageren tot drie kilometer van het nest, maar komen regelmatig terug naar de nestholte (broedcode 13). Het duurt ongeveer zes weken voordat de jongen uitvliegen. In de loop van die periode zijn ze steeds vaker zichtbaar in de nestopening (broedcode 16).

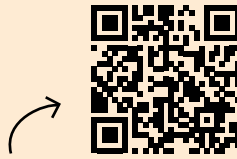
5. Na het uitvliegen niet meer tellen

Vrijwel direct na het uitvliegen sluiten de ouders zich met hun uitgevlogen jongen aan bij de grote groepen op gemeenschappelijke slaapplekken. Hoewel de jongen goed herkenbaar zijn aan hun duidelijk kortere staart, is niet meer vast te stellen waar de jongen zijn uitgebroed. Voor een BMP-telling zijn deze waarnemingen daarom niet relevant.

— Jip Louwe Kooijmans & Jan-Willem Vergeer

Meer van dit soort artikelen lezen? Word lid van Sovon!

Dit artikel verscheen in Sovon-nieuws. Sovon geeft vier maal per jaar Sovon-nieuws uit. Het blad vormt een belangrijk medium waarmee we onze leden voorzien van onder andere verenigingsnieuws, eerste resultaten uit de projecten en nieuwe publicaties. Leden van Sovon krijgen Sovon-nieuws automatisch thuisgestuurd.

Lees meer over Sovon-nieuws
op sovon.nl/sovon-nieuws

